

IT-TIELET SENA STUDJI SOĊJALI (Ġenerali) HIN: Siegħa u Nofs

Isem: _____

Klassi: _____

Din il-karta tal-eżami fiha HAMES taqsimiet (A, B, Ċ, D u E). L-istudenti huma mitluba jwieġbu t-taqsimiet kollha u jaqraw sew l-istruzzjonijiet għal kull taqsimat. L-istudenti għandhom jiktbu t-tweġibiet tat-Taqsimiet Ċ, D u E fuq karta separata.

Taqsimat A

Imla l-vojt b'dan il-kliem:

il-karattru	il-kultura	iċ-ċittadin	soċjetà	il-valuri
il-mezzi ta' komunikazzjoni	normi soċjali	rwol	ir-refuġjat	is-servizzi soċjali

- _____ hija parti mill-identità tagħna.
- Iċ-ċittadini kollha ta' l-istess pajjiż meħudin flimkien jiffurmaw _____.
- Regoli li għandhom imexxu l-għemil u l-imġiba tiegħi fis-soċjetà jissejġu _____.
- Is-sehem li wieħed irid jagħti fi grupp li jkun fih u fis-soċjetà huwa _____.
- _____ huwa dak li għandu biża' ta' persekuzzjoni minhabba r-razza tiegħu, jew l-opinjoni politika, u għalhekk jitlaq minn pajjiżu biex ma jbatix.
- _____ huwa membru ta' nazzjon bi drittijiet u dmirijiet lejn l-oħrajn.
- _____ joffru divertiment, jinfurmaw u jgħallmu.
- _____ huma dawk il-prinċipji tajbin li individwu, komunità jew soċjetà żżomm bħala regoli u gwida għall-imġiba personali u soċjali.
- L-istat jipprovdi _____ lil dawk li għandhom bżonn l-għajjnuna.
- Il-personalità u _____ inrawwimhom matul haġti bl-għajjnuna tal-ġenituri, hbieb u għalliema.

(Marka 1 x 10 = 10 marki)

Taqsima B**(i) Wieġeb il-mistoqsijiet KOLLHA billi tagħmel sing taht Veru jew Falz.**

1. 'Kumpens' tfisser li ma tihux il-flus tal-prodott lura.	Veru/Falz
2. Pajjiżi tat-Tielet Dinja huma pajjiżi żviluppati.	Veru/Falz
3. Il-konsumaturi huma dawk li jixtru prodotti u servizzi.	Veru/Falz
4. L-ekonomija tinqasam f'żewġ setturi.	Veru/Falz
5. Ix-xogħol volontarju tithallas tiegħu.	Veru/Falz
6. Il-ġustizzja soċjali tfisser tiegħu dak li haqqek.	Veru/Falz
7. Produttur huwa persuna li tipproduċi oġġetti jew servizzi.	Veru/Falz
8. Libertà tfisser li kulhadd jista' jagħmel li jrid.	Veru/Falz
9. L-isptar <i>Mater Dei</i> jinsab f'Għawdex.	Veru/Falz
10. Kull individwu għandu xi talent jew kapacità.	Veru/Falz

(Marka 1 x 10 = 10 marki)**(ii) Wieġeb il-mistoqsijiet KOLLHA billi tagħmel sing taht it-tweġiba tajba:****1. Fiex tikkonsisti ċ-ċittadinanza?**

- a) f'regolamenti u taxxi
- b) fi dritt ta' passaport minn pajjiż partikolari
- c) f'pakkett ta' drittijiet biss.

2. Liema minn dawn hija kooperattiva?

- a) numru ta' bdiewa u sajjieda
- b) xirka fejn dawk li jaħdmu huma wkoll sidien
- c) grupp ta' impjegati li jikkooperaw flimkien fix-xogħol.

3. X'tissejjah għaqda li tirrappreżenta lill-haddiema?

- a) kumitat tax-xogħol
- b) grupp tal-kwalità
- c) trejd unjon.

4. Liema minn dawn li ġejjin tissejjah problema soċjali?

- a) nuqqas ta' tolleranza għal opinjoni differenti
- b) l-edukazzjoni obbligatorja
- c) l-influwenza.

5. **Liema minn dawn hija festa tradizzjonali Maltija?**

- a) l-Ewwel ta' Mejju
- b) il-Milied
- c) l-Imnarja.

6. **Xi tfisser dieta bilanċjata?**

- a) tiekol li trid
- b) tiekol ikel varjat u sustanzjuż
- c) ma tiekol xejn.

7. **Liema minn dawn huwa delizzju jew passatemp tradizzjonali li għadu popolari fost il-Maltin?**

- a) it-thin tal-qamħ
- b) il-logħob tal-boċċi
- c) il-logħba tal-cricket.

8. **X'inhi l-identità nazzjonali?**

- a) tagħrafna bħala haddiema
- b) tagħrafna bħala familji
- c) tagħrafna bħala Maltin.

9. **X'inhuma drittijiet?**

- a) daww il-jeddijiet li tagħtini s-soċjetà
- b) dak kollu li nista' nixtri
- c) dak kollu li nara.

10. **X'inhuma dmirijiet?**

- a) dak li għandi nifhem
- b) dak li nhoss li għandi nagħmel
- c) dak li għandi nahseb.

(Marka 1 x 10 = 10 marki)

Taqsimat Ċ

Wieġeb dawn il-mistoqsijiet KOLLHA:

1. Fisser x'inhi ekonomija? Spjega b'eżempju **WIEHED** x'inhuma **s-settur primarju** u **s-settur terzjarju** tal-ekonomija. (2,1,1)
2. X'inhuma x-xogħol? Għaliex taħseb li x-xogħol huwa importanti għall-bniedem? (2,2)

3. Semmi **ERBA'** modi ta' kif il-Maltin iqattgħu l-hin liberu tagħhom.
4. Is-saħħa hija importanti għall-bniedem. Agħti **ERBA'** eżempji ta' kif għandna nħarsu se (1,1,1)
5. Fisser x'inhuma valuri ċiviċi u agħti **ŻEWĠ** eżempji. (2,1,1)

(20 marka)

Taqsim D

Aqra sew is-silta li ġejja u wara wieġeb il-mistoqsijiet kollha.

Fid-dinja tal-lum, kull persuna qed tkun influwenzata dejjem iżjed mill-mezzi ta' komunikazzjoni li jvarjaw minn posters, għat-televiżjoni, id-diski u mezzi oħra. Huwa, għalhekk, importanti li l-poplu jkun mgħallem kif għandu jgħix b'dawn il-mezzi, kif għandu jagħraf l-istrutturi tagħhom u kif fuq kollox għandu jifhem il-messaġġ li jwasslulu. Ma jistax ikun hemm ħajja soċjali mingħajr komunikazzjoni.

1. Minn fejn nistgħu niehdu informazzjoni fuq dak li qed jigri madwarna? Spjega billi tagħti **TLIET** eżempji. (1,1,1)
2. B'liema mod jistgħu l-mezzi tal-komunikazzjoni jinfluwenzaw? (2)
3. Għaliex taħseb li dawn il-mezzi huma importanti fid-dinja tal-lum? Spjega billi tagħti **TLIET** raġunijiet. (1,1,1)
4. Aghżel **WIEHED** mill-mezzi ta' komunikazzjoni li inti ma tgħaddix mingħajru u fi tliet (3) linji spjega għaliex. (3)
5. Għaliex il-media għandha tinforma b'mod ġust? (3)
6. Fisser: **pluraliżmu fil-mezzi ta' komunikazzjoni**. (2)
7. X'inhu reklam? (2)
8. Ir-reklami huma effettivi? Agħti **ŻEWĠ** raġunijiet biex issaħħah l-argument tiegħek. (2,1,1)
9. Fisser il-frazi: **ma jistax jkun hemm ħajja soċjali mingħajr komunikazzjoni**. (3)

(25 marka)

Taqsim E

Aghżel WIEHED minn dawn it-temi u iktib madwar 200 kelma dwaru.

1. Kull ċittadin għandu kemm obligazzjonijiet kif ukoll drittijiet. X'tistenna s-soċjetà miċ-ċittadini tagħha? Iddiskuti.
2. Fisser x'inhu **soċjetà konsumerista**. Semmi **ŻEWĠ** aspetti pożittivi u **ŻEWĠ** aspetti negattivi ta' din it-tip ta' soċjetà u ddiskutihom.
3. Iddiskuti fit-tul l-importanza tas-servizzi tas-saħħa f'Malta.

(25 marka)